

Sygn. akt	III AUa 600/13
------------------	-----------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **3 października 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Alicja Podczaska
	Sędziowie:	SSO del. Ewa Preneta-Ambicka SSA Ewa Madera (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **3 października 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **F. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawcy **F. M.**

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **26 września 2012 r.** sygn. akt **III U 1109/12**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 600/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 16 kwietnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R., w oparciu przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił F. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że brak jest podstaw prawnych do przyznania wnioskodawcy dochodzonego świadczenia, bowiem w ocenie komisji lekarskiej Zakładu, zawartej w orzeczeniu z 10 kwietnia 2012 r., nie jest on niezdolny do pracy.

W odwołaniu od wymienionej decyzji F. M. kwestionując stanowisko komisji lekarskiej ZUS w zakresie oceny stanu jego zdrowia podniósł,

iż przedstawiona przez niego dokumentacja medyczna dowodzi, że stan zdrowia nie pozwala mu na kontynuowanie pracy zarobkowej.

W odpowiedzi na wniesione odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie,

z tych samych względów, które legły u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Nadto podniósł, iż wnioskodawca nie spełnia również warunku posiadania co najmniej pięcioletniego okresu ubezpieczenia przypadającego w ostatnim dziesięcioleciu poprzedzającym dzień wystąpienia przez niego z wnioskiem o przyznanie prawa do renty.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyślu po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 26 września 2013 r. (sygn. akt III U 1109/12) oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że F. M. (ur. (...)),

z zawodu pilarz - drwal, prowadzący działalność gospodarczą w branży budowlanej,

w okresie od 6 czerwca 2002 r. r. do 30 listopada 2005 r. był uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy. Kolejne jego wnioski o przyznanie prawa do świadczenia zostały przez organ rentowy rozpatrzone negatywnie. Z inicjującym aktualnie prowadzone postępowanie wnioskiem F. M. wystąpił 12 stycznia 2012 r. W jego rozpoznaniu organ rentowy, kierując się treścią orzeczenia komisji lekarskiej Zakładu z 10 kwietnia 2012 r. stwierdzającego, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy, wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję z 16 kwietnia 2012 r. Poddając weryfikacji stanowisko komisji lekarskiej ZUS w zakresie stanu zdrowia wnioskodawcy, Sąd I instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu neurologii, ortopedii, kardiologii i pulmonologii. W łącznej opinii powołani biegli, wskazując na rozpoznane u F. M. schorzenia w postaci przewlekłej niedomogi bólowej kręgosłupa na tle zmian zwyrodnieniowo – dyskopatycznych bez objawów zespołu korzeniowego, kontrolowanej astmy oskrzelowej i nadciśnienia tętniczego I/II stopnia, w konkluzji uznali, że wnioskodawca nie utracił w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji. Ostatecznie biegli podzielili zatem stanowisko lekarzy orzeczników ZUS zawarte w orzeczeniu z 29 lutego 2012 r. i 10 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy uznał dowód z opinii powołanych biegłych za wiarygodny wskazując zarówno na zakres opinii, jak i wiedzę opiniujących. Ta pozytywna ocena spowodowała jednocześnie uznanie zarzutów zgłoszonych przez wnioskodawcę do stanowiska zaprezentowanego w opinii za bezzasadne - polemizujące z prawidłowymi ustaleniami biegłych. Konsekwencją powyższego stał się wyrok wydany w oparciu o przepis art. 477¹⁴ §1 kpc.

W wywiezionej od tego orzeczenia apelacji wnioskodawca w pierwszej kolejności zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że jest on zdolny do pracy. Zarzucił również naruszenie art. 233 §1 kpc przez uznanie za wiarygodne wyników badania lekarskiego z 13 czerwca 2012 r. pomimo, że badanie to było pobieżne, która to okoliczność była przez niego w sprawie podnoszona. W uzasadnieniu skarżący stwierdził, że wydając zaskarżony wyrok Sąd Okręgowy nie wziął pod uwagę sposobu przeprowadzonego przez biegłych sądowych badania, które doprowadziło do przyjęcia niekorzystnego dla odwołującego stanowiska. Zaznaczył, że aktualnie nie prowadzi działalności gospodarczej i nie wykonuje żadnej innej pracy, przy czym legitymuje się wymaganym okresem ubezpieczenia wynoszącym łącznie przeszło 32 lata. W konkluzji wniósł zatem o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez

ustalenie niezdolności do pracy i przyznanie prawa do renty. Wniósł również o przeprowadzenie dowodu z opinii kompetentnych i bezstronnych biegłych.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył, co następuje :

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona.

Wstępnie przypomnieć należy, iż prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy jest świadczeniem, którego wypłata jest uzależniona od spełnienia trzech podstawowych przesłanek wymienionych w art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. niezdolności do pracy (całkowitej lub częściowej), posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego oraz powstania niezdolności do pracy w okresach składkowych i nieskładkowych wymienionych szczegółowo w przepisie, jak i w ciągu osiemnastu miesięcy po ich ustaniu. Jednocześnie ustawodawca przewidział w ustępie 2 art. 57 ustawy, możliwość nabycia prawa do renty przez osoby całkowicie niezdolne do pracy, pod warunkiem legitymowania się przez nie odpowiednio długim okresem składkowym i nieskładkowym, wynoszący w zależności od płci ubezpieczonego odpowiednio 25 lat (dla kobiet) lub 30 lat (dla mężczyzn).

Zauważyć należy, że w celu ustalenia stanu zdrowia osoby odwołującej się pod kątem pierwszej z wymienionych wyżej przesłanek warunkujących nabycie prawa do renty, jaką jest niezdolność do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, daty powstania tej niezdolności, jej charakteru oraz stopnia, koniecznym jest przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza lub zespołu biegłych. Nadmienić w tym miejscu należy, że zgodnie z powołaną regulacją niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania tej sprawności po przekwalifikowaniu, przy czym całkowita niezdolność do pracy jest tożsama z utratą zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowa niezdolność jest ustalana w przypadku utraty w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej

z poziomem posiadanych kwalifikacji. Możliwe jest zatem, że pomimo posiadanych dolegliwości zdrowotnych, a nawet istotnych chorób, ze względu na stopień ich zaawansowania ubezpieczony, z racji posiadanych kwalifikacji zawodowych, nie będzie mógł zostać uznany za niezdolnego do podjęcia dotychczasowej pracy w rozumieniu powołanych przepisów. Ocena niezdolności do pracy wymaga zatem wiadomości specjalnych, których sąd orzekający nie posiada. Wyznaczeni w tym celu biegli winni więc legitymować się specjalizacją adekwatną do schorzeń badanego, a wydana przez nich opinia musi spełniać określone kryteria, stanowiące w efekcie o pełnej miarodajności tego dowodu - bliżej o nich w bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego, tu między innymi w orzeczeniach z dnia 19 grudnia 1990 r. I PR 148/90 OSP 1991 nr 11-12, poz. 300,14 września 1995 r. II URN 31/95 OSNAP 1996 r., nr 7, poz. 103, czy z dnia 7 listopada 2000 r. I CKN 1170/98 - OSNC 2001/4/64).

Poddając kontroli zaskarżoną decyzję organu rentowego z 16 kwietnia 2012 r. wydaną w oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej Zakładu z 10 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Przemyślu przeprowadził na okoliczność stanu zdrowia wnioskodawcy dowód z opinii biegłych specjalistów z zakresu neurologii, ortopedii, kardiologii i pulmonologii. Rezultatem przeprowadzonego postępowania dowodowego – które uznać należy za wyczerpujące, było ustalenie przez tamtejszy Sąd, który podzielił konkluzje opiniujących w sprawie biegłych, iż aktualnie F. M. nie spełnia przesłanki przyznania dochodzonego świadczenia jaką jest niezdolność do pracy. Przypomnieć w tym miejscu należy, iż biegli nie stwierdzili, aby stopień nasilenia rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń powodował jego niezdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Sąd pierwszej instancji uznał opinię łączną za w pełni wiarygodny dowód. I to stanowisko należy w pełni podzielić. Omawiany dowód uwzględnia bowiem wszystkie elementy prawidłowego opiniowania. Przyjęta przez Sąd Okręgowy ocena tego dowodu jest zgodna z zasadą swobodnej oceny dowodów o której mowa w art. 233 § 1 kpc. Dysponując tego typu dowodem Sąd nie tylko mógł, ale nawet winien oprzeć swoje rozstrzygnięcie na zaprezentowanym przez biegłych stanowisku, aby się nie narazić na zarzut dowolności ustaleń faktycznych (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r. sygn. II UK 277/04).

Odnosząc się do zarzutów zawartych w apelacji nadmienić należy, że powołani w sprawie biegli opiniują co do zasady na podstawie dokumentacji medycznej zgromadzonej w sprawie na etapie postępowania administracyjnego dostępnej dla lekarzy orzeczników ZUS. Tak więc nie wykonują badań specjalistycznych, diagnostycznych. Ich zadaniem jest bowiem weryfikacja ustaleń lekarzy orzeczników ZUS na datę wydania zaskarżonej decyzji. Podkreślić bowiem należy, że w postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd orzeka w przedmiocie prawidłowości wydanej przez organ rentowy decyzji w dacie jej wydania.

W tych okolicznościach prezentowana przez wnioskodawcę odmienna ocena stanu jego zdolności do pracy musi być uznana jedynie za ocenę subiektywną nie skutkującą możliwością dokonania na jej podstawie końcowych ustaleń.

Kontynuując rozważania zauważyć przyjdzie, że przywołany na wstępie warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, który to okres powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 1 i 2 ustawy emerytalno - rentowej). Z okoliczności sprawy wynika, iż w dziesięcioleciu poprzedzającym złożenie wniosku inicjującego wszczęcie przez organ rentowy postępowania o prawo do renty tj. wniosku z 12 stycznia 2012 r. wnioskodawca nie wykazał pięcioletniego okresu ubezpieczenia. Prawidłowo zatem organ rentowy zarzucił w odpowiedzi na odwołanie, niespełnienie przez wnioskodawcę również i tego warunku. W ostatnim dziesięcioleciu wykazanymi przez F. M. okresami zaliczanymi do okresów ubezpieczenia jako składkowe lub nieskładkowe były jedynie okresy, w których był on zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna (przy czym okres, w którym pobierał on zasiłek do 8 sierpnia 2006r. - stanowi okres składkowy, a zatem niezdolność do pracy musiałaby powstać przed marcem 2008r.) oraz okres, w którym podlegał on ubezpieczeniu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Stąd też przyjęć należało, że i z tego względu wnioskodawca nie spełnił warunków przyznania dochodzonego prawa. Na marginesie jedynie zauważyć należy, że wskazany wymóg stażowy nie jest wymagany w sytuacji objętej dyspozycją art. 61 ustawy emerytalno - rentowej, który określa że prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do tego świadczenia ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy. W sytuacji wnioskodawcy, który prawo do renty pobierał do 30 listopada 2005 r. oznaczałoby to konieczność wykazania, iż jego niezdolność do pracy powstała przed czerwcem 2007 r. Tej zaś okoliczności skarżący nie wykazał.

Podzielając zatem zarówno ustalenia faktyczne jak i ocenę prawną sprawy zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy w Przemyślu, wniesioną apelację, jako pozbawioną podstaw faktycznych jak i prawnych, oddalono na podstawie art. 385 kpc.